

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Факультет іноземної філології
та соціальних комунікацій

XI

**ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ**

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

25-26 квітня 2024 року

Матеріали

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

**СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО
СУСПІЛЬСТВА**

**МАТЕРІАЛИ ХІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ,
ВИКЛАДАЧІВ ТА СПІВРОБІТНИКІВ**

(Суми, 25-26 квітня 2024 року)

Суми, 2024

С-70 Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства:

Матеріали одинадцятої Всеукраїнської наукової конференції студентів, аспірантів, викладачів та співробітників (Суми, 25–26 квітня 2024 р.)

/ уклад. М. М. Набок. Суми : Сумський державний університет, 2024.

300 с.

До збірника увійшли наукові матеріали, присвячені актуальним проблемам сучасного перекладу, етнолінгвістики, стилістики, методики та методології сучасних мовознавчих та літературознавчих дисциплін. Складовою збірника є наукові розвідки з питань релігії та культури, соціальних і міжкультурних комунікацій, психологічної теорії та практики, соціологічних досліджень.

Для викладачів закладів вищої освіти, аспірантів, студентів, учителів загальноосвітніх шкіл, гімназій, ліцеїв та коледжів, усіх, хто цікавиться питаннями соціогуманітарного напрямку.

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Economy and Law. 2021. № 6. С. 90–94. URL: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2021.6.14>.

6. Hryenko R. V., Mota A. F., Petrechenko S. A. Social protection of servicemen under the conditions of martial law. *Law and Society*. 2022. № 3. С. 161–166. URL: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2022.3.24>.

7. Maliuha L. The Main Forms And Methods Of Social Protection For Military Personnel. *University Scientific Notes*. 2023. P. 82–94. URL: <https://doi.org/10.37491/unz.95.8>.

Науковий керівник – Семенов В.М., кандидат наук з державного управління, доцент кафедри психології, політології та соціокультурних технологій Сумського державного університету.

Катерина Марчук,

студентка Сумського державного університету

ВИЗНАЧЕННЯ КЛЮЧОВИХ ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ СОЦІАЛЬНИХ ПРОГРАМ ТА ЇХ ВІДПОВІДНОСТІ ЦІЛЯМ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Вплив невирішених соціальних проблем на якість життя населення став особливо помітним після збройного конфлікту на сході України. Загалом, такі фактори, як загроза для життя та здоров'я людей, поширення насильства, зокрема стосовно жінок, прояви нерівності та дискримінації, збільшення рівнів крайньої бідності та соціальної відчуженості, а також зростання чисельності соціально вразливих груп населення, негативно впливають на потенціал країни. Розповсюдження відчуття соціальної несправедливості та недовіри суспільства до більшості державних інституцій становить серйозну загрозу.

Мета публікації – дослідження ключових показників ефективності соціальних програм та їх відповідність цілям сталого розвитку.

Для досягнення визначеної мети необхідно вирішити такі завдання:

1) Створення методології дослідження, включаючи визначення критеріїв вибору соціальних програм для аналізу, вибір ключових показників ефективності та аналізу даних.

2) Зібрати дані про різні соціальні програми, використовуючи обрані ключові показники, та проаналізувати їх ефективність у контексті цілей сталого розвитку.

3) Формулювання висновків і рекомендацій: Огляд інформації та формулювання висновків щодо ефективності соціальних програм та їх відповідності цілям сталого розвитку, а також розробка рекомендацій для поліпшення існуючих програм або розробки нових.

Наукова література щодо визначення ключових показників ефективності соціальних програм та їх відповідності цілям сталого розвитку постійно розвивається, враховуючи актуальні тенденції в суспільстві, економіці та політиці. Дослідження в цій області включають аналіз різних аспектів ефективності соціальних програм, їх впливу на рівень життя населення та відповідність цілям сталого розвитку, встановленим міжнародними організаціями. Наукові дослідження також аналізують практичні аспекти реалізації соціальних програм, виявляючи фактори, що сприяють або перешкоджають їх успішному впровадженню та ефективності. Хоча багато вже вивчено в цій області, існує все ще багато можливостей для подальших досліджень, особливо з урахуванням постійних змін у суспільстві та середовищі.

Відновлення економічного зростання та забезпечення рівних можливостей для усіх чоловіків та жінок участі в економічному, соціальному та політичному житті, а також у доступі до основних соціальних послуг, зокрема у сфері освіти та охорони здоров'я, є нагальними завданнями для забезпечення сталого розвитку.

Під час процесів трансформації в Україні не вдалося наростити економічний потенціал. Замість цього, під час структурних, енергетичних та фінансових криз, які призвели до нестійкого розвитку національної економіки, були втрачені ресурси, капітал та час. Геополітичний конфлікт, що триває понад три роки, обмежує можливості забезпечення ефективного розвитку. Хоча

спостерігалось певне поживавлення економічної активності у 2016 році, воно було незначним [1].

Україні і надалі потрібні системні інституційні та глибокі структурні реформи, а також масштабні технологічні трансформації. Пріоритетним завданням економічної політики є забезпечення реального подвоєння валового внутрішнього продукту протягом наступних 15 років і підвищення рівня зайнятості населення працездатного віку до 70%. Для досягнення цієї мети необхідно:

1. Створити та розвивати високотехнологічні конкурентоздатні виробництва, включаючи фундаментальну науку та послуги.
2. Збільшити внутрішній попит за рахунок зростання доходів населення та активізації інвестиційних процесів.
3. Підтримувати експорт з високою доданою вартістю та реалізувати інфраструктурні проекти.
4. Швидко збільшувати продуктивність сільськогосподарського та промислового секторів.

Базовими принципами діяльності державних та суспільних інституцій у цьому напрямку мають бути:

- Орієнтація на використання власних ресурсів та мінімізація зовнішніх запозичень.
- Підтримка розвитку підприємництва та захист прав власності.
- Стабільна та прозора податкова система.
- Боротьба з корупцією на всіх рівнях та детінізація економіки.
- Забезпечення повної та продуктивної зайнятості, а також гідної праці для всіх громадян.

Основним принципом впровадження ЦСР є створення відкритої спільноти на всіх рівнях, яка буде здатна до ефективних дій на інституційному рівні. Таке керівництво передбачає забезпечення особистої безпеки громадян, пріоритет права та справедливого правосуддя, а також подолання організаційно-фінансових основ злочинної діяльності та корупції. Крім того, важливо

підвищити ефективність дій органів державної влади та місцевого самоврядування на основі відкритості та прозорості у прийнятті рішень і контролю за їх виконанням [3].

Розбудова миру, зміцнення соціальної єдності та зниження рівня конфліктогенності за всіма суспільно значущими чинниками значною мірою залежать від ефективності дій органів державної влади та місцевого самоврядування. Для досягнення цієї мети необхідно забезпечити повну участь громадян у державному управлінні та житті місцевих громад, розширити практику публічно-приватного партнерства та використовувати комунікаційні технології та інші інноваційні підходи.

Є. Грабко у своєму дослідженні зазначав таке: «Україна входить до групи країн зі складними екологічними проблемами, які є характерними як для країн, що розвиваються (невідповідальне використання та виснаження природних ресурсів), так і для індустріально розвинених країн (забруднення довкілля внаслідок промислової діяльності). Однією з основних проблем періоду трансформації є управління відходами. Обсяги утворення відходів зростають, а частка перероблених відходів залишається низькою. Практика захоронення відходів на переповнених полігонах є серйозною загрозою для довкілля і створює ризики для здоров'я населення» [2].

Існуюча практика використання земель призводить до погіршення стану ґрунтів, а надмірне використання лісових, водних та земельних ресурсів призводить до неповерненних втрат екосистемного та біологічного різноманіття. Доля природно-заповідних територій (6,6% від загальної площі країни) є недостатньою для запобігання таким втратам. Збройний конфлікт на сході України також є значним фактором негативного впливу на довкілля. Вирішення наслідків руйнування ландшафтів та знищення інфраструктури у Донецькій та Луганській областях потребує значних зусиль, ресурсів і часу на відновлення.

Бідність означає відсутність можливості утримувати життя на рівні, який вважається нормальним для даного суспільства протягом певного періоду часу через відсутність достатнього матеріального забезпечення. До бідних верств

суспільства відносяться люди, які через недостатність коштів не можуть забезпечити собі нормальне житло, харчування, одяг, освіту та медичну допомогу. Крім того, бідність супроводжується страхом перед майбутнім через нестабільність та невизначеність щодо власних можливостей. Подолання бідності є важливою складовою суспільного розвитку та ключовим завданням для забезпечення стабільності та процвітання [1].

Висновки. Отже, на основі виконаних завдань можна зробити висновок, що проведене дослідження надає системний підхід до оцінки ефективності соціальних програм у контексті сталого розвитку, що може бути використано для прийняття рішень на рівні політики та практики з метою підвищення їхньої ефективності та відповідності цілям сталого розвитку.

Список використаних джерел:

1. Внесок українського бізнесу в реалізацію Україною Цілей сталого розвитку 2016–2020. URL: <https://csr-ukraine.org/wp-content/uploads/2020/12/Vpliv-biznesu-na-CSR.pdf>

1. Грабко Є.В. Забезпечення соціальної безпеки в Україні: регіональний аспект. Публічне адміністрування: теорія та практика. 2010. Вип. 2 (4). URL: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/Patp/2010_2/10gevura.pdf

2. Цілі сталого розвитку 2016–2030. URL: <http://un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>.

Науковий керівник – Семенов В. М., кандидат наук з державного управління, доцент кафедри психології, політології та соціокультурних технологій Сумського державного університету.